

Mirari-saltzaileak

Zelula amen bidezko tratamenduek itxaropen ikaragarriak piztu dituzte, eta ematen du gaur egun sendaezinak diren hainbat eta hainbat gaixotasunentzako irtenbidea izan daitezkeela. Zoritzarrez, benetako tratamenduak baino askoz ere lehenago iritsi dira merkatura gezurretako itxaropena eskaintzen duten klinikak. Mundu osoan barreiatuta daude dirutza baten truke zelula amak txertatu, eta parkinsona sendatuko dutela agintzen duten iruzurtiak. Gaixoen etsipena esplotatzen dute, haiek baino lehenago beste askok egin duten modu berebean. Gizakia bezain aspaldikoak dira, izan ere, mirari-saltzaileak.

Esan gabe doa ezinbestekoak direla klinika horien jarduna eragozteko neurriak. Arauak sortu behar dira, batetik, eta gaixoei lan handia egin behar da, bestetik, ez dezaten euren burua utzi halako iruzurtien eskuetan. Eta, horretarako, beharrezkoak dira informazioa, eta jokabide etikozorrozekin lan egitea. Beti. Mirari-saltzaileak kasu guztietan baitira kaltegarriak, baita saltzen duten hori azukre-koskorak direnean ere.

Tratamendu batzuek eta besteek izan ditzaketen berehalako albo-ondorioak berdinak ez izanagatik, funtsean ez dira desberdinak. Nekez hilko du homeopatiak inor, baina horrek ez du hobea bihurtzen familiako homeopata gaixoei zelula amak txertatzen dizkien Kieveko medikua baino. Izan ere, bietako inork ez du egiten duena frogatu onartutako bide zientifikoetatik. Alabaina, bigarrenaren jokabidea guztiok aho batez gaitzetsiko genuke, eta, aldiz, lehenengoak egiten duenari "mediku-ekintzaren" kategoria eman zion joan den abenduan Espainiako mediku-elkargoak biltzen dituen erakundeak, "gizartearen eta herritarren osasunaren defentsan".

Zelula ama bidezko tratamendu faltsuek mirari-saltzaileen aurpegi dramatikoena erakusten digute, eta gogor salatu behar ditugu. Onartezinak, ordea, guztiak dira. Denek hausten dute jokabide etikoa, denek esplotatzen dute gaixoaren etsipena, eta denek atzeratzen dute mirari-saltzaileetatik libre biziko garen eguna.

Eider Carton Virto

*Elhuyar Zientzia
eta Teknologia*
aldizkariaren
zuzendaria

**Uharte
ikusgarriak**

Handiak, txikiak, menditsuak, lauak, izotzez estaliak edo ur epeleko hondartza ederrez inguratuak; munduko txoko ikusgarri askok uharte-itxura dute. Sateliteetatik ateratako argazkiek argi uzten dute.

18**30 Zelula amen tratamenduak
IRUZUR BERRIA**

Sendaezinak edo sendatzen zailak diren gaixotasunentzat, zelula ametan oinarritutako tratamenduak eskaintzen dituzte hainbat ospitalek, mundu osoan zehar. Horietako asko, baina, iruzur hutsa dira.

26

Inma Estévez

Orain arte, Marylandeko Unibertsitateko katedradun izan da Animalien eta Hegaztien Zientzia sailean. Gaur egun, Neiker-Tecnalia zentro teknologikoan dihardu, hegazti-ustiatzietarako teknika berriak garatzen eta instalazioen diseinua egiten, hegaztien ongizatea eta ekoizpena hobetzeko.

Apnea: eutsi arnasari!

Erlaxatu, kontzentratu eta ahalik eta gutxiena mugitu. Kirola egitearen aurkako egoera dirudi, baina horiek dira apnearen gakoak. Izan ere, uretako kirol honen ezaugarri nagusia arnasarik hartu gabe egotea da.

Mate emateko programatua

Gaur egungo xake-softwareek estrategia erabiltzen dute, eta, horri esker, ia edozein jokalariri irabazteko gai dira. Hurrengo urratsa da gizakiarenaren joko antzekoagoa egin ahal izatea.

42

46

Maldak lautzeko konponbide burutsuak

Funikularrak, kreailera-trenak, kable bidezko tranbiak... Nahiko mekanismo zaharrak dituzte tren berezi horiek, baina bere horretan diraute hainbatek gaur egun ere, beren funtzioa betetzen; oso malda handiak igotzen.

aurkibidea]

4 **FLASHA**
Beirazko mikroorganismo gardenak

6 **ALBISTEAK**

18 **MUNDU IKUSGARRIA**
Uharte ikusgarriak

24 **MUNDU DIGITALA**
HTML 5: estandarrak behar zuen eguneraketa

26 **ELKARRIZKETA**
Inma Estévez

30 **Zelula amen tratamenduak**
IRUZUR BERRIA

36 **Apnea: eutsi arnasari!**

42 **Mate emateko programatua**

46 **Maldak lautzeko konponbide burutsuak**

ANALISIA

52 **Gizarte-erronka berrietarako museo berriak.** AITZIBER LASA ETA PAU SENRA

54 **Medikalizazioa: gaixotasuna ekidin ala eragin?**
EULALI MARIÑELARENA, LAURA BALAGUÉ
ETA INA IDARRETA

GOGOETAN
56 **Existitzen ez diren indarrak**

ISTORIOAK
58 **Cavendish, bakardadean jenio**

LIBURUTEGIA
60 **Ume kimikari baten oroitzapenak**

UMORE GRAFIKOA
61 **Satorrak Ilargian**

62 **ASTRONOMIA**

64 **HURRENGO ZENBAKIAN**